

Хойжу Дыртыма Маса-Ширева Биче-оол чүгө Мөңгү-Тайгада эвес, харым рес-публикада суралыс. Оңкуш-ажылым Тарзан чүрт биче-биле үнөлдөн, ол «Октябрь»

ПАРТИЗАН ДАЙЫНЫ КЫПТЫГЫП ТУРГАН ЧЕРДЕ...

Тываларнын Чапасанас джери эрес дидим, командир Сергей Кочетовтун партизан-дарынын хамааты дайыннын чыдарында чалбыштыг тулчуурунун чорудуп турган черлерин Тандымын Суг-Бажы чогууну демискееринде ам колхозчу амдырал чекетелин, сайырап турар. Колхоз төгүлүк худумчуларынын аттарын бизи удушту ааскежини база хостатгазы дээн хамааты дайыннын калдык дошкуп чыдарында эрес-дидим тулчул турган мадыралдыг турскааттын. Оларнын бирээни «Сржеженис» (Тулчушун), а кол худумчуну Кочетов деп алаан.

Бо-ла худумчунун орту уезинде бажында беш адырамы, мани даштан кылган шеверини турскаатта: «Хамааты дайыннын чыдарында Советтерини эрге-чагыргазы дээн мөчүн Тыванын партизан-дарында мөчө адлар» деп сестерини аддым уруктер-биле бизежи. А оон чогуунда 20 дугаар бажынын даштында самбырада мичаар бажыи: «Бо бажыны 1920 чылдым июндан эгезиш 1922 чылдым декабрыга чедир Кочетовтун

партизан отрядынын штавы турган». 1921 чылдым август 13-тең 16-га чедир «Бүтү Тыванын тургузучу хуралы ТАР-нын бирги Конституцияны күлээн алган». Республиканы Алдан-Маадыр аттыг турт-шылчыел музейини Кочетов аттыг салбыры мында организастаан. Ында хоочун партизан-дарын, коллективизацияны баштайгы чыдарынын болгон амдыралдык эске-дал туруктары, эл-башкалар дэген.

Партизан дайыны кыптыгып турган бо черге колхозчу чагай амдыралдыг тургузар дээн демисел баштайгы чыдарында база-ла чидиг болган. Ыччалажык кулак элететтер кайы-даа хире калчаламы-биле удурулуп, яны-бүрү үлгедилерини мылп турган болза, партия организастаанынга удурулган колхозчу тарзыннар боттарынын эвес сорулгазын чедип ап, коллективизат ажил-агыны тургузуп шыдаанар.

Амгы уезде «Коммунизмни хереди» колхоз кый аддырлыг, метанастаттыган улуг дайын-агы болу берген. Ылай-

гы хойнуу баш саны 30800 ажим, ажил-агынын орулга-жист адыры аларган. Тоску беш чылдым доозуку чымыл-да бистин хойжолуурыс багыт эвес ажилдаан, оон түн-вельде колхоз бир хойдан-на 2,12 кг дук кыргыг худээ-геин, 2,21 кг чедирин, план-дан ажыр 10 тонна дукту кү-рүнеге саткан.

Колхозка хой ажылым хөг-жүдерини коммунистер хөг-жү-дүрү турар. Ылаңгыч комму-нистер Оюн Шарави удурулган хойжолуу бисте чыл план-дан хурас башы күүстөин. Чижак, ол-ла уезде бригада 17350 баш хураган камгалап алыр худээгезин 18240 чедир-ге, а 82350 кг дукту кыргыг худээгезин 85010 кг кылдыр күүстөгөн. Бригада бо чылдым төрүрү чус хойга онаштыр 80 хураганын, бир хойдан-на 2,5 кг дукту кыргыг алган, 164 тонна ситенин белеткен.

Мында коммунист Куулар Тарзан чүрт 100 хойдан 109 хураганын, хой бүрүл-ден-не 258 кг дукту кыргыг алган, ларынчыг тилектеги болган.

Бөгүн, байыралды таварыштыр колхоз бугурулу-суну

ни бо дег он-он муракчылар чоругарал-биле адлар ужурулду бис. Оларга хама-тыг мурунда хойжолуу: Ондар Хылдыгбайны, Оюн Ор-ловту, Ооржак Хуна-Борани, Оюн Миккекти, Седен-оол Хер-ветейни, саагылар: Куулар Тандарни, Мөңгүш Кара-Кысты, механизаторлар: Коо-жал Хүрбейтейни, Оюн Ком-бужапты, Николай Серовту, Диятрий Дорленкону, чолла-чылар Мичаил Доржуу, Сер-гей Доржуу, Оюн Мачыла-ны, туудугулар: Оюн Кая-оол-ду, Чар-оол Даш-оолду бол-гон эске-дала хой эштерин эл-башкаларын болду.

Сергей Кочетовтун парти-зан-дарынын удушту ааске-жини дээн тулчул турганын черде ам яны-бүрү партия-дарыны талыкчылары — тыкалар, орустар, эстоннар, ляхастар, казактар болган эске-дала национал кижилер чыгыс зай, найыралдыг өг-бүдөле чагай амдыралдыг туртуп турар. Амдыралдык дегендеги бажыи: «СЭКП-нин XXV съездинде колхозчу колхозчуларын шалымы чыл бүрү өзүп турар. Эртке чылдым бир колхозчуну айла ортукм шалымы 105 рубль болган, а чамдык малчы-

нын, механизаторларын айда шалымы 200 рубль, хар-ны оон-дала хой болу берги-дээр. Ам Кочетов суурда кол-хозчу бажы бургуу барык-ла теленорлуг, радиоуг, а хой-хой колхозчулар боттары мо-тошкыларын, машыналар-дыг аларган. Колхоз төвүнде 370 өрөнникчилик эс чыл школызы, Культура бажыны, библиотека, садыг, чоңуу амдырал хандырыла ком-бинатынын филиалы ажилдап, колхоз төвү чартылып, ча-гайкыл турар. Бо бүтү дээр-ге көдө ажыл-ишчинини дуга-йында коммунист парти-зан дошкуп сатыш салышкы-ныни ачык-дыр деп чүвени бистин колхозчуларыныс ха-нымы-биле мидереп билеп ту-рар. Ол сагыш салышкынын харым кылдыр олар партия организастаанын удурулга-зы-биле тоску беш чылды че-диркиниг доозар, СЭКП-нин XXV съездини төлөтпег у-ктуур дээн ам-дал улук же-нинтишкениг ажилдарлар.

К. ЕНЗУК, Таңдамы «Коммунизмни хереди» колхозта партком се-кретари.

Саннар, фактылар

Тоску беш чылдым дөрт чылдым дугурунда рес-публиканын устептуунд ажилдап келгени база 1975 чылдым планын оналда-арын ам күлөстөтпөр деп турарын дугаар алдыга, о-уеде устептүр бугурулу-сунд хемчээни 33 хуу у-саткан. Продукцияны сай-рылгазынын беш чылдым план-ы 103,3 хуу күлөстөтпөр. Устептуге күш-ажымын бугурулу-суну тоску беш чылдым дугурунда 32,3 хуу өскөн.

Хой-өнениг кеменинге-зи-биле кады үрметтен са-дар баран сайгырыгазы тоску беш чылда 38,2 хуу өсөр. Ол ичкин да-раан чүддерини, өстөр-нин, ички аймактын, нем-продуктарынын, культу-ра-амдырал бараанынын саарыгазы уагадыр.

Ишти ажилдадым авто-транспорт-биле чүтү сөөр-түрүчү чыл аламы 102 хуу күлөстөтпөр.

1975 чылдым октябрь 1-нин медээни-биле алдыга, чүтү сөөрүчү беш чыл аламы АТБ-2, АТБ-3, Ша-гаан-Арыгын болган Ми-лусискиниг АТБ-лери күл-өстөдипкен. Хову-Аксинин АТБ-ни пассажирлер сөөр-түрүчү беш чыл аламы күлөстөдипкен.

1975 чылдым январь 1-деги дымдык-биле алдыга, Ты-ваан-АССР-иниң чуртакчы чо-ну 250,9 муң кижичеткен.

Тоску беш чылда бистин республиканын эмиселе-ринде орунныкы саны 3990 боауп турар. Ол дээр-ге 1970 чылдазыннан 19,4 хуу өскөн ой.

1970 чылда дээн эртем-ниг амычирини саны 209 кижиче турган болза, бо чыл-ны оларнын саны 760 кы-жи чедер, ол дээр-ге 38 хуу өскөн ой.

Медианык ортукм эртем-ниг ажилдакчылары бо чылдым 2413 кижиче алар. 1970 чылдазыннан дегээр-ге, 570 кижиче өскөн.

1975—76 өрөндөгө чы-лында хүндүсүк школар-да 59,6 муң кижиче өскөн турар. Оларнын иштинде 1,2 муң кижиче эге, 14,2 муң кижиче — эс чыл, 43,2 муң кижиче — ортукм школар-да өрөнөп турар.

Өрөнникчилерин ишти сайындан 1,2 муң кижиче школа-интернаттарда, 6 муң кижиче узаткан хүнүнү бо-луктеринде турар.

1975 чылда улус айма-гынын бүтү аддыралдык тылазы-биле 3,9 млн. рубль орууга алдынар.

Тоску беш чылдым дугу-рунда 57,4 млн. рубль ору-уга кирер.

1975 чылда республика-нын чурттакчы чоңууду орууга акша-хөрөгезини 214 млн. рубль чедер, а чары-лазын — 213 млн. рубль. Эрткен чыл-биле дегээр-ге, орууга 3 млн. рубльге өскөн.

1945—1974 чылдарда бистин республикада депи-нелерге «Малаур» же депи-дугут атты тынсык.

«Иениң адлары» өрөндөгө I чергиз-биле 1383, II чер-гиз-биле 2621, III чергиз-биле 4681 кижиче шапнаткан.

«Иениң медалы» медал-дык I чергиз-биле 7202, II чергиз-биле 10343 кижиче шапнаткан.

Республикада 5 тускай ортукм, бир дээн өрөндөгө чери бар. Оларда 4199 сургуу болган 2064 сту-дент өрөнөп турар.

Оон алдыга 1974 чылда Красноярскиниң политтех-ниг институтуну филиалы Кызылда амычтыган. Ы-дан ан 316 кижиче өрөнөп ту-рар, оларнын 207-ни — хү-ндүсүк салбыра.

1975 чылда республика-нын өрөндөгө черлери 266 дээн эртемниг, 900 орту-км тускай эртемниг спе-циалтистер белеткен.

КӨДҮРЛҮШКҮН-БИЛЕ

революциясы. «Хүндүлөдүн Демдээ» орденнериниң эдилек-чизи, Тоску беш чылдым доо-зуку чылдымда чус хойдан-на 106 хураганын камгалап, хой бүрүлүден-не 17 кг дукту кыргып алган.

ЧУРУКТА: Д. М. Биче-оол.

Октябрь революциясы улуг бедик орулгаларын ады-биле бистин чуртуууска тилээни, чаа амдыралдыг тургускан. Ол кижиче дараар чогуу мөңгө-биле узуулап күш-ажымын чоңуун эрге-чагырганын делегеге чарлаан. Өлүм чок өлүрү Ленинниң номиналын, өрөндөгө чылдым салдыр баштайгы боттар-дын алышкылары боттар-дын туртка чаа амдыралдык ша-нык хөгжүлгөдөп ил. Совет эрге-чагырганын чыдарында коорай, суурал тамгынынас кылдыр чаргынганын Оюн Янык калбак делегем Тарзан туртувустун бүдүн бугурунган күөчү болду. Революция мурунда эрттериниң калыг берге амдыралдык-туртталгазы ам төвүчү номиналарын ариниринде артып калган. Ол уезде бистин бо чурттап турарымыс Бу-дун суурга колхоз тамаан чок, нагыс бажык, нагыс оркен-ла турбаан.

Бо чылдым байырал турарымыс Октябрьдин социалист-тиг Улуг революциянын 58 чыл оюн Шуй көдө Совет-диниң ажилчы чоңынар, бүтү со-вет улус-биле бир дөмөй.

СЭКП-нин XXV съездинде хайышкыныг белеткедип уезинде бедик көдүрлүшкүн-биле демегелер эрттерип турар. Бистин көдө Советтин эдилек-чизи «Муракчы» колхоз күрүгү мурунда планын оналдаарын чедир-ге күүстөдүп, чамдык эки түн-вельдеги тоску беш чылдым доо-зуку чылдым чыдып алган. Дук, эгиз, сүт салырынас пазы-ны доозурунун ичиримде бел-леткен бис. Көдө ажил-агы бол-ган олдо-далык, хүндүлүгүнү планын күлөстөдүп алган бис.

Көдө Совет чок-биле харыл-дык улам бижилсап, олар-нын икегеле-коммуналарын чо-гуур өй-шалаа хандырып, Со-веттин депутаттары-биле сум-елени, оон доктаамал комис-сияларныга болган хой-иштин организастаанын дээнин, күжүрүстү, демократия катты-гырсап, нагыс демниг ажил-дар турар бис.

Шуй көдө Советтин дегээр-геде Район Советиниң 10, хөдө Советиниң 25 депутатта-рын чон-биле дээштинг ажилдар-

ны чорудуп, Боттарынын сон-гукчулары-биле өй-шалаа ужуражылгаларын эрттерип, күжүрүсүманын болган сессия-ларын шийтирилери сонгук-чуларга таныштырып турар.

Көдө Советтин сессияларынга хүлээп алдынтан шийтирил-енин дараазында болуу сессияга аксыла-биле динилдип турары чуртуулам.

Көдө Советтин хой аддыр-ды ажилдап тургузуучу ажилдар доктаамал комис-сияларын улуг дуузалы чедирин турарын демегелексий-дир мен. Оларнын саны бисте 6. Шун-тузу тодаргай ажил планын бугууар ажилдап турар. Улус өрөндөгө чылдым талазы-биле доктаамал комиссия (ларганы О. Чымы) амыч-эки ажилдап, чоңуун амдыр-алдык хандалып кирип, чо-гуур шийтирилери өй-шалаа үндүрүп турар комиссарлар бисте база бар. Депутаттар М. Д. Хертек, Х. С. Донгак, О. Х. Чымы болган өскелер-да боттарынын сонгукчулары-нын мурунга узда-дараа

отчеттарын берип, чоңуун бү-рүк эртелиг төлөткөдүн хүлээ-лгени ак сеткилдиг күлөстөдүп туралар.

Хой-ишти эгелекчи органи-зациялар — хертежерлер чо-гуулганын, иш-хуулууну тү-дүмү, улуску дружинанын, кү-дүмү, кварталдар комитет-териниң ажилын план бугууар көдө Советтин күжүрүсүманын дээнин, оларга боттуг дуузалы чедирип коллегиянын түн-вельде чоңуун ажил-агыга кир-жилгени, чагайкылдылга, культура, уран чүтү айтыр-гы чылдым шийтирилгенин, хой-иштинин корум-чүрүмүн бы-жылаарыга иленеип кедүрү-лгөн. Ол чорук ажил-агыга үлүг сааларын чедирип турар.

Шуй көдө Советтин ажилчы чоңынар СЭКП-нин XXV съездинде хандалыгы белеткенни, төлөтпег күш-ажымы белеткертпег ужура-жып дээн бажык кедүрүшкүн-биле ажилдап турар.

М. ДОНГАК, Шуй көдө Советтин дар-газы.

Өөрүшкүм илереттим

Мен хой чылдар иштинде төрөөн совхозум «Найырала» малчынып ажилдап келдим. Октябрьдин ачымында бүтү кижилерин амдыралдык хүн бүрү чартымын, шыкып ту-рарын харам-биле көрүп кел-дим. Шаандагы феодалдыг Ты-ва уезинде кижилериниң амы-дыралын ам бо үеге дейнеп болуп орага, шынан-ла, төгө-чиги, кээргенчиг чорван-дыр. Амгы уезде чок деп чүве чок, бүтү чүве четтир, чүгле эки ажилдарымын хамаржыр. Бис мал ажилыга үргүчүт

эки ажилдап чордуус, пар-тия, чазаттын шаңдал-макта-ларын үргүлүк четтирип кел-дим. Ам назылап уладырга база пестяны берип каар боор-дур. Бистин Совет каза-выс бистер шыкып бөдүүн ки-дими. Шаандагы феодалдыг Ты-ва уезинде кижилериниң амы-дыралын ам бо үеге дейнеп болуп орага, шынан-ла, төгө-чиги, кээргенчиг чорван-дыр. Амгы уезде чок деп чүве чок, бүтү чүве четтир, чүгле эки ажилдарымын хамаржыр. Бис мал ажилыга үргүчүт

эки ажилдап чордуус, пар-тия, чазаттын шаңдал-макта-ларын үргүлүк четтирип кел-дим. Ам назылап уладырга база пестяны берип каар боор-дур. Бистин Совет каза-выс бистер шыкып бөдүүн ки-дими. Шаандагы феодалдыг Ты-ва уезинде кижилериниң амы-дыралын ам бо үеге дейнеп болуп орага, шынан-ла, төгө-чиги, кээргенчиг чорван-дыр. Амгы уезде чок деп чүве чок, бүтү чүве четтир, чүгле эки ажилдарымын хамаржыр. Бис мал ажилыга үргүчүт

пүптү эки ажилдап, өрөндөгө, аас-кежиниң турттал чорур-лар. Урууларымыстың дөртү төрөөн совхозунда малчынап, үжү—салды ажилында ажил-дал чорудуп, бир урууус баш-кы институтурун белеткеп сал-бырынга өрөнөп кирер, ийи кижиче школада өрөнөп турар.

Бо бүтү Октябрьдин амы-зында боттаным турар деп чү-вени мидереп билеп, нешич өөрүшкүдүн илеретип олуур мен.

Монгуш ЧУСКУН-ООЛ, пенционер. Чаа-Хөл суур.

АЖЫЛЫМ ХҮНДҮЛҮГ

Чолаачы кижиниң ажылы байырала бугурунда улам-на чай чок алар. Бо каш хо-нукта база мынап болду, бажыга шооугу олурубдым, ыдай-бээр халдып-ла турдум. Бир хүн ийи-үш-лаа аалды коожур, малчыныгыр отту-лар яжык, кажаа-хоразын сортуур — ажил хой.

Байыралады чад чуртка эрттерер, апаа эки белетке-чир.

Кимчынга-ла баарга, чуда-мын. Аал бүрүр-де ко-дан иштин аптаган, оттулар мынжы эмгезин турар. Бо бү-тү көрүп, чоңуунуң улуг байыралага көдүрүшкүнүң белеткенин турарына өрүп чорудум. Ычанганм уйгу-лажымын бестин харам-намын ажилдап турдум.

Машина-техника-биле он эс чыл дугурунда эштежи келдим. Колхозка чолаачылап эгелен турумда, беш-ле маши-на турган. Ычан артык кес-лектер туржук бестин бестин кадагалар чер чок, ону до-сааларга күткүм чүдүрүмүн чоруп турдуус. А ам магла-мын көрүрү: машинаның хойун — кандымын-даа бар!

Боум чүгле автошкола дооскан мен, оон ыдай өрөнөп четтиркен. Ыччала-ла ном-дөстөрдөн эртем-техниканы чедиркиниң шийтээдип ап турдум. 1960 чылдан 1971 чылга чедир колхозка авто-механиктер-дээ, инженерле-дээ турдум. Хүндүлүг бажы-тер, өрөктөгү шаңдалар, «Найырала» демир-орус-биле аян-чорук кылдыр халас пүтү-кө — багай эвес ажилдап чо-ранымын херечини. «1974 чылдым социалисттик чарыжы-ның тилектезин» хөрөк дем-дэни база алдым. Колхоз баштаар чериниң кежингү, көдө Совет депутатды болуп чорудум — чоңуунуң мээй ажилымын болган мээй бо-дуну хүндүлөп турарынын херечини.

Улуг Октябрьдин байырала-ды бо удаада онзагай бай-далаа эртип турар, ону че-диркиниңг утудум. Ам со-рууга — СЭКП-ниң XXV съез-динде төлөтпег ужуражыры. Ч. ТАЯН. Тес-Хемде «Ак-Эрик» кол-хозтун хоочун чолаачымы.

АРАТТЫҢ ОГЛУ УЖУДУКЧУ

Саша школага өрөнөйп турган-ла, «сазын самолёттар кылдыр, өрү оолдар-биле казы олу дээр шаар өрү октап азы бичиң уладыга кожуң алга, алдыга киндиктиң, — чаржым маңадыр турган. Чаа кижиниң салгык оон болуп база дээр-ге уладыр бээр. Оң бешки өкөнүниң эли алар. Салдыга ойнар самолёттар сатпас боор-га, агазын эржеп дилеп тур-ган, ийи, чөвүрз айманган оларын чазаттырп аар, чамдыкта ону өй-базын кылдыр бугуу ар. Олар салгыш кен-дип динчирга, хатка удуу са-лыптарга, хүртүрери боттары ажилдап бээр. Мырзың мага-лы!

Кататтыгымыс кайрамыч чараш чаш үе, солун-хөгүд, дөкөл чок школачы чылдар баштыртып эрте хона берген. Сарыг-Сеп ортукм школаның оон бир дугаар класын Саша Намыч чедиркиниң дооскан, бир кластан он бирин дооскуе чедир чыгыс парта артынга кал өрөнөп чораян эки Эвес-оол Эренчи-биле ужуар чүтү ушыншезинге кирериниң экзаменерин Крас-ноярскиге дугаап алган. 1965 чылдым күзүгүнде Саратов об-ластын Крастини Кутче өрөн-чип-биле чоруккан.

Аза-ызыгурунда тура мал кадарип чораян эрттиң оглу Александр Намыч ужудукчу тургулуна кытыккан күзели.

биле өрөнөп, өрөндөгө баштайгы чылдыла-ла үегер-диг курсаттарынын санынга кире берген.

Чүгле чедип алдынтан чүд-дерге доктаадын, бодунуң мергежяни хүн бүрү белдип, улам сайыраптайжылары — А. Намычтын амдыралдык дүрүмү болу берген. Ол ам 26 харым кайгынып кытыккан амнык уезинде ала бажык Ленинниң өрөндөгүн. Улуг Октябрьдин ачымды оон бо-дуну ишкы чечектелишкы хөг-жүлгөдөп чаа-ла кижиче түдүк эгезиң Совет Тываның арнын улам чаартып, оң чырытма-лыг келер улуг хүнүнүң ту-ваан салчып, ажилдап, чурт-тал чорур. Кижиниң амдыр-алдыга шак илдиң чалыма на-зымың өйү дег, чырык, чагай магалың же каяа турар! Чалы болуру, ону төлөтпег туртпал эрттер — кижиге улуг аас-кежин-дыр. Оң-биле кады ак-көс дээрин дегенниңге ужу-лар шыкып кайгымыс үлө амык кижээ турар деп бей!

Александрдын бичи оолак чораян-ла хүче үчүт күткэни күзели бүткен. Ол ужудукчу-нун коргун билбес солун бол-ган нарын профессияны диди-ни-биле шылд ап, Төрөн чур-тууну мурунга төлөтпег бажы-раан болуп, билин, күжү хар-раманмай ажилдап турар. Амыс богу, тоңтуу-томзан-

ныг, арин-шырай чамык, ха-вааның кирбиктери хөө дег ка-ра, ортукм хөңү сыныг анык ужудукчул аэропортта хүн-дүзүрүнүң чылдаганы — оон онашкан ажил-херезиң ак сеткилдиг күлөстөдүп чорурдуула.

А. Намыч ажилдап келген кү-рүлгөн тура-ла бодунун бижик сатылга-чүрүмүнү, ажилга кы-зыман көргүзүп эгезиң.

Александр бодунуң ужудук-чу мергежяниң талазы-биле хөйү өрөнөп, билин ажил-херек кырынга бижылган, чуртталгаже орууң наеп алган. Ол амык херезинде Кызыл аэропортта ужудукчулап ажилдап келген үезинде үр-гүлүк мактааттымып, улус чүңү кылдып, калчаар чурттал чо-руурун билген. Кижиниң амы-дыралы, өрүшкүзү, аас-кежи оон ажилдырылган, хөгжөдө-дөн кол хамаржыр.

Ужудукчулар коллектив А. Намычын апаа-ла хүндүлөй бөрбөй. Ол хой-өрүнө иш-тал ээлеп, берге үегелер дуу-лажыр, билбес чүвениң дур-жугалыг хоочундардан ай-тырып алдыр азы бодунуң бичи амыктарга амыктыг сү-мени-даа бере каалтар. Амы-дыралчы, ажил-ишчи айтыр-мын өрөндүп арга-сүмөйиң алдынтан турган, шийтирээр.

А. Намыч «АН-2»-ге ужу-лар алдынтан алган. «МИ-1» дээр вертолётту башкаарын Кез чогуунда Кременчук хоорайга 1972 чылда эки шийтээдип алган, оон бээр төрөөн Ты-валымын ак-көк дегемнеринге чогуура эжелерин, аларга ужударынын бедик мергежяни чедип алган.

Эрес-кежээ, ажил-ишчи амы-к ужудукчу-биле оң элчег-дип шалызыла, өй-бүлө-ниң кези казы өнүгүп телевизор ки-рип орда, ужуражы бээр-виске, ол мына дээн: — Байырала бүрүзү күш-ажымын чедиркиниң-биле ужуражып чоруккан бис. Улуг Октябрьдин 58 чыл он-го-ла утуктур ам база-ла багай эвес көрүтүрүлгөдүр болдуус. Бистин аэропорт он айларын бугурууге планын чүтү сөөр-түрүчү болган пресажарлар дэжымынын талазы-биле күл-өстөдүп. Алда бодунуң эвези-биче уулу-хууму кири-риштин турарымын чоругар-алып өөрүр-дур мен.

СЭКП хежингүниң янды-ды Александр Андреевич Намыч — Совет Тыванын анык салгалыны үлөткөдүг төлөткө-риниң ботун. Оон башкаар-дык «АН-2»-ни бисе «МИ-1» вертолётту Тожунуң ивжикте-риге, калдыр-берт тайга-сы-нар ажему Өдүргөниң ачы-ларынга, Мөңгү-Тайганын мөңгө менги шыкып бедик сүвүрүлгөдө турисч аян-чо-ручуларга, республиканың бу-зын сыйы черин эгизтигымыс бажыла кэскан геологтарга, Хемчиктин балыкчыларынга, айылга тажарык, аарып ар-жаа-лаа хаварыкге бо-да ужу-дуп челе бээр.

Ужудукчу А. А. Намыч хой-иштин ажилыга киржип, марк-сизм-ленинизмди үлөткөдө-рини өрөнөп, политбүлүмүнүң дагызыга сонгустурган, эс-карлыга хежингүрүнүн кы-тык шыгы үсөп, кызымык өр-өнөп чоруду чедип ап турар. Төвөр тоску беш чылдым доо-зуку чылдымда алган хүлээ-лгенин хуураза бетинде күлөстө-дүп, СЭКП-ниң XXV съездинде бугурууге эки көрүтүр-лөдү ол ужуражыр.

С. ДАНЗЫ, ЧУРУКТА: А. Намыч. А. ЗАЙЦЕВНИң фотогу.

